

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82901,Wazny-Jerzy.html>
2022-10-03, 17:24

Ważny Jerzy

WAŻNY Jerzy (18 XII 1927, Borysław – 23 VIII 2010, Warszawa), specjalista w dziedzinie organizmów niszczących drewno i środków walki z nimi, twórca polskiej szkoły ochrony drewna i budowli. Syn Alberta, wermistrza naftowych warsztatów wiertniczych, i Marii Ziola.

Studia odbył w 1945–50 na wydziale leśnym SGGW, specjalizował się w patologii i konserwacji drewna, uzupełnił je w zakresie anatomii i cytologii drewna oraz mikrobiologii na UW. Pracę naukową rozpoczął w 1949 w Zakładzie Drewna Budowlanego Inst. Techniki Budowlanej, 1950–65 kierował tam Zakładem Mykologii Budowlanej. Od 1953 był związany z SGGW w Warszawie, gdzie został przeniesiony kierowany przez niego Zakład: 1955–62 był to Zakład Patologii i Konserwacji Drewna włączony w skład Katedry Fitopatologii na wydziale ogrodniczym, 1962–78 Zakład Fitopatologii Leśnej i Konserwacji Drewna na wydziale leśnym, 1978–96 Katedra i Zakład Ochrony Drewna na wydziale technologii drewna; w 1998 przeszedł na emeryturę. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na wydziale technologii drewna SGGW w 1957 (rozprawa: *Wpływ działania grzybów Merulius lacrymans i Coniophora cerebella na fizyczne właściwości niektórych gatunków drewna*), habilitował się w 1962 (rozprawa: *Badania nad wpływem odżywiania mineralnego na wzrost grzybów Coniophora cerebella i Merulius lacrymans*), tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1969, zwyczajnego w 1976. Do końca życia utrzymywał kontakt z Inst. Technologii Drewna w Poznaniu jako konsultant. Był członkiem PAN (1991), International Academy of Wood Science (1976), International Research Group on Wood Protection (1970) oraz wielu towarzystw naukowych polskich i zagranicznych. Z licznych ważnych funkcji można wymienić przewodniczenie Komitetowi Ochrony Drewna PAN, Międzyresortowej Komisji Ochrony Drewna i Budowli oraz Radzie Naukowej przy ministrze leśnictwa i przemysłu

drzewnego. Wielokrotnie wyjeżdżał za granicę jako visiting professor i ekspert, reprezentował nasz kraj na wielu międzynarodowych konferencjach i sympozjach. Wykłady z patologii i ochrony drewna, także zabytkowego, prowadził też na wydziale architektury PW, na wydziale konserwacji zabytków Akad. Sztuk Pięknych w Warszawie i na wydziale archeologii UW. Na studiach podyplomowych Ośrodka Doskonalenia Kadr Technicznych Ministerstwa Gospodarki Komunalnej, przejętych później przez Politechnikę Wrocławską i Polskie Stow. Mykologów Budownictwa, wykładał przez wiele lat mykologię budowlaną, szkolił inżynierów budowlanych i konserwatorów zabytków. Był inicjatorem i organizatorem Sympozjów Ochrony Drewna, odbywających się od 1960, firmowanych przez Komitet Technologii Drewna PAN, oraz – od 1995 – Sympozjów Polskiego Stow. Mykologów Budownictwa.

Bibliografia publikacji W. liczy ponad 430 pozycji, w tym ok. 300 oryginalnych prac naukowych. Zainteresowania W. obejmowały szeroki zakres problemów dotyczących organizmów niszczących drewno, wśród których dominują grzyby. Badał cechy diagnostyczne tych organizmów, ich biologię, fizjologię, wpływ na właściwości drewna, wreszcie środki zapobiegające ich pojawianiu się i sposoby usuwania z zagrożonych obiektów. Badał różnego rodzaju drewno: zarówno surowiec, jak i drewno przerobione, w budowlach i konstrukcjach, w domach mieszkalnych, w obiektach zabytkowych, w tym wielu szczególnie ważnych dla naszej kultury. Szczególnie nowatorskie były prace W. i jego zespołu nad uściśleniem metod badania środków ochrony drewna i innych materiałów budowlanych przed niszczącymi je grzybami (metody toksykometryczne) oraz nad nową metodą badania destrukcyjnego wpływu grzybów na drewno i inne materiały organiczne. Pod jego kierunkiem prowadzono prace konserwatorskie na Zamku Królewskim w Warszawie, w pałacach w Nieborowie i Wilanowie, w skansenach i muzeach budownictwa ludowego. W. uczestniczył w opracowaniu licznych instrukcji, norm państwowych i branżowych. Był autorem siedmiu patentów na impregnaty drewna, opracował i wdrożył do produkcji nowoczesne, proekologiczne środki ochrony drewna. Jego prace, nieraz

nowatorskie i wnoszące wkład do nauki światowej, interdyscyplinarne, łączące aspekty biologiczne i techniczne, są szeroko cytowane w świecie, a uznanie specjalistów w innych krajach miało swój wyraz w zapraszaniu W. do wygłaszania wykładów i uczestniczenia w ekspertyzach. Popularyzował na różnych poziomach wiedzę o organizmach niszczących drewno, o sposobach ich identyfikacji i zwalczania. Podręcznik *Ochrona budynków przed korozją biologiczną* (2001) jest jedynym w naszej literaturze, podobnie jak przewodnik *Oznaczanie grzybów domowych* (1963).

A. Oleksiewicz: *Księga pamiątkowa. Jubileusz 80-lecia Profesora Jerzego Ważnego czł. rzecz. PAN*, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2008 (tu m.in.: przedruki biogramów W. z „Folia Forestalia Polonica” 2007, „Drewno-Wood” 2007, „Inżynieria i Budownictwo” 2008, Materiały XXIII Sympozjum 2007, „Ochrona przed Korozją” 2007 i „Ochrona Zabytków” 2007).

Tomasz Majewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)